

Van uitvoeringsagent naar partner?

De impact van het Planlastendecreet op de
interbestuurlijke verhoudingen in Vlaanderen

- Case lokaal sportbeleid -

Paper gepresenteerd op het Politicologenetmaal 2013

Workshop lokale politiek

Gent, 30 en 31 mei 2013

Tess POPPE

Ellen WAYENBERG

Filip DE RYNCK

Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen

Hogeschool Gent

I. INLEIDING¹

Op 6 juli 2011 keurde de Vlaamse overheid het Planlastendecreet goed als een verdere stap in haar streven naar een partnerschap met de lokale besturen. Dit decreet beoogt de lasten te verminderen die lokale besturen ervaren als gevolg van de talrijke gedetailleerde en uiteenlopende plan- en rapporteringsvereisten waaraan ze moeten voldoen, vaak als voorwaarde tot sectorale subsidiëring. De goedkeuring van het Planlastendecreet markeert het begin van een belangrijke interbestuurlijke transitie omwille van de veranderingen die erdoor worden geïntroduceerd. Zo mag de Vlaamse sectorale aansturing in de toekomst enkel gebeuren op strategisch niveau. En sectorale planning, verantwoording en rapportering zullen voortaan putten uit de documenten die lokaal in het kader van de beleids- en beheerscyclus worden opgemaakt. Het Planlastendecreet voorziet dat deze – en aanverwante – aanpassingen worden gemaakt aan 10 sets van sectorale plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen. De aard van de sturing vanuit Vlaanderen transformeert en dit heeft uiteraard een impact op de relatie met de lokale besturen. En het is die verandering waar we in deze bijdrage dieper op in gaan. Aan hand van de case lokaal sportbeleid bekijken we enerzijds de implementatie van het Planlastendecreet in het lokale sportbeleid. In hoeverre is het Sport voor Allen-decreet met andere woorden aangepast conform de principes van het Planlastendecreet? Anderzijds hebben we ook aandacht voor de impact van het Planlastendecreet op de interbestuurlijke verhoudingen binnen het beleidsdomein sport.

II. PRINCIPES VAN HET PLANLASTENDECREET

Bijna twee jaar geleden keurde het Vlaams Parlement het Planlastendecreet goed.² Dat decreet beoogt een vermindering van de last die Vlaamse gemeenten en OCMW's ervaren bij de planning en rapportering in opdracht van de Vlaamse overheid. Sinds jaar en dag moeten lokale besturen namelijk in ruil voor Vlaamse subsidiëring een waaier aan sectorale plannen opmaken. Naast de hoeveelheid aan plannen zorgde ook het gebrek aan uniformiteit bij het opstellen, en de rapportering achteraf, ervoor dat de vraag naar minder planlast steeds groter werd. Ter illustratie: om het lokale cultuurbeleid vorm te geven, dienden gemeenten maar liefst een cultuur-, een bibliotheekbeleidsplan en een beleidsplan voor het cultuurcentrum in. Terwijl er naar rapportering toe dan weer in de ene sector met een visitatiecommissie werd gewerkt (stedenbeleid), een jaarlijkse verantwoordingsnota opgesteld moest worden (onder andere voor het jeugdbeleid) of het bevoegde Agentschap ging eens ter plaatste kijken (onder andere voor het sportbeleid en cultureel erfgoed). De lokale besturen in Vlaanderen voelden zich gereduceerd tot loutere uitvoeringsagenten van de Vlaamse overheid. Het strategische aspect van plannen verdween naar de achtergrond en het planningsproces werd eerder beschouwd als een tijdrovende papieren oefening met onvoldoende relevantie voor de lokale beleidspraktijk. Kortom, plannen wordt door lokale besturen in Vlaanderen als lastig ervaren. En precies die last wil het Planlastendecreet verminderen door als kaderdecreet

---

¹ Deze paper is gebaseerd op de voorlopige resultaten van het onderzoek naar de implementatie van het Planlastendecreet binnen het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen in opdracht van de Vlaamse overheid.

² Decreet van 15 juli 2011 houdende de vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd (BS 11 augustus 2011)

vijf principes³ voorop te stellen die de Vlaamse (sector-)overheid hanteert bij de subsidiëring van lokale besturen.

1)	Gebruik van BBC
2)	Meer beleidsruimte voor lokale besturen
3)	Van input naar output en outcome –sturing
4)	Belang van lokale participatie
5)	Cofinanciering

Het **eerste principe** betreft het **gebruik van de lokale beleids- en beheerscyclus (BBC)** bij sectorale subsidiëring zoals die via het Vlaams gemeentedecreet is geïntroduceerd op lokaal vlak. Het 'Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn' werd op 25 juni 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Het bevat een reeks regels voor het meerjarenplan, het budget, de boekhouding en de jaarrekening van de lokale besturen en provincies. Het besluit is dan ook erg ingrijpend voor de wijze waarop gemeenten, OCMW's en provincies hun beleid voorbereiden, budgetteren, uitvoeren, opvolgen en evalueren. Belangrijk is dat het besluit niet alleen regels bevat voor de financiële aspecten van de beleidsvoering, maar evenzeer voor de inhoudelijke planning (beleidsdoelstellingen, actieplannen, acties...), de uitvoering en de evaluatie. Het gaat dus om veel meer dan een nieuwe boekhouding of een nieuw financieel instrumentarium. Het besluit treedt in principe op 1 januari 2014 in werking. Die datum is niet toevallig gekozen. Het gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het provinciedecreet bepalen immers dat de besturen in de loop van het eerste jaar van een legislatuur een meerjarenplan moeten opstellen voor de volgende zes jaar. In heel Vlaanderen zijn de lokale besturen vandaag de dag dan ook volop de strategie van de komende zes jaar aan het uitwerken. Het budget van het eerste jaar van die periode (2014 - het tweede jaar van de legislatuur) moet trouwens gebaseerd zijn op dat meerjarenplan. Het besluit maakt het bovendien mogelijk om sectorale wetgeving ofwel gewoon af te schaffen, ofwel sterk te vereenvoudigen en in te perken. (Leroy, 2010) Sectorale planning, verantwoording en rapportering zullen in de toekomst dan ook putten uit de documenten die lokaal in het kader van de BBC-cyclus worden opgemaakt. Aparte sectorspecifieke documenten kunnen niet langer vanuit Vlaanderen worden gevraagd. Op lokaal vlak zullen de beleidsplannen die voorheen sectoraal werden opgemaakt dus geïntegreerd worden in het strategisch meerjarenplan⁴. Anders gesteld, lokale besturen moeten vanaf 2014 via de strategische meerjarenplanning aantonen dat ze voldoen aan de voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen⁵. Achteraf moet het lokale bestuur dan verantwoording verschaffen over de aanwending van die subsidies. Hierbij dienen de uitgaven neerslag te hebben in de op te maken jaarrekening ter periodieke toelichting van de staat van de BBC. Die inbedding van sectorale plan- en rapporteringsvereisten in de bestuursbrede BBC creëert de ruimte tot vermindering van de lokale planlast. (Wayenberg & Poppe, 2013)

³ Presentatie Leander Price, Agentschap Binnenlands Bestuur, bij de voorstelling van de Vlaamse beleidsprioriteiten. Studiedag Vlaams Parlement, 5/11/2012.

⁴ Art. 6. 1° Planlastendecreet

⁵ Art. 5 Planlastendecreet

Bij de beleidsplanning voor het meerjarenplan worden dus de strategie en de lokale prioriteiten vastgelegd voor de komende bestuursperiode. De eerste stap in dit planningsproces is idealiter het vergaren van informatie over de omgeving, zowel de unieke omgeving waarin het bestuur zich beweegt als de interne organisatie. Op basis van zo'n externe en interne omgevingsanalyse verwerft het lokale bestuur inzicht in de kansen en uitdagingen waarvoor het staat evenals in haar eigen sterktes en zwaktes ter aanpak ervan. Vervolgens staat het een gemeente vrij om in te tekenen op de Vlaamse beleidsprioriteiten die de Vlaamse (sector-)overheid op lokaal vlak subsidieert. De Vlaamse Regering identificeerde namelijk ten gevolge het Planlastendecreet zelf per sector één of meerdere beleidsprioriteiten (Vlaamse overheid, 2012). Hiermee creëert Vlaanderen een kader waarbinnen lokale besturen een eigen lokaal beleid vorm kunnen geven. De prioriteiten voor de periode 2014-2019 werden op 26 oktober 2012 via omzendbrief bekend gemaakt.⁶ De lokale besturen kunnen dus door middel van hun meerjarenplanning op deze Vlaamse beleidsprioriteiten intekenen en daar subsidies voor krijgen. Deze Vlaamse prioriteiten dienen dan ook voldoende ruim geformuleerd te zijn zodat lokale besturen de Vlaamse beleidsprioriteiten kunnen kneden op maat van de geïdentificeerde lokale noden en behoeften⁷. En daar wringt het schoentje. We zien een groot verschil per sector in de formulering van de beleidsprioriteiten. In het ene beleidsdomein is er slechts één strategische prioriteit met voldoende ruimte voor een eigen lokale invulling, terwijl andere sectoren een veelheid aan prioriteiten hebben geformuleerd waarbij de lokale autonomie soms ver te zoeken is. Nochtans stelt het **tweede principe** van het Planlastendecreet dat meer beleidsruimte bij lokaal plannen de last ervan moet verminderen. (Kaesemans & Gysen, 2012)

Als **derde principe** schrijft het Planlastendecreet een verschuiving voor van input- naar meer output- en outcomesturing van de lokale besturen bij subsidiëring. De betrokken sectorale regelgeving kan bijgevolg enkel nog sturen op “te verrichten activiteiten, te leveren prestaties en/of te bereiken effecten”⁸ en kunnen geen voorwaarden bevatten “met betrekking tot de aard van de in te zetten middelen of de organisatorische structuur van het lokale bestuur”⁹. Dit betekent dat de sectorale regelgeving bijvoorbeeld niet langer van een gemeente kan eisen dat een bepaalde dienst moet worden oprichten of dat men een ambtenaar met specifieke diplomavereisten in dienst moet hebben (Bestuurszaken, 2012).

In een **vierde principe** benadrukt de Vlaamse Regering het belang van lokale participatie. Subsidieregelingen leggen lokale besturen zoals in het verleden nog steeds op om (bepaalde) stakeholders te betrekken bij de opmaak van (bepaalde onderdelen van) hun meerjarenplan¹⁰. Zo schrijft de subsidieregeling op vlak van het lokale jeugdbeleid opnieuw voor dat het college van burgemeester en schepenen advies moet vragen aan de jeugdraad over alle aangelegenheden die betrekking hebben op het jeugdbeleid. Het lokale bestuur moet vervolgens in haar meerjarenplanning of in de strategische nota aangeven hoe er aan deze participatievereiste is voldaan. (Vlaamse overheid, 2012)

---

⁶ Omzendbrief BZ/2012/3 betreffende vermindering van de plan- en rapporteringsverplichtingen: bekendmaking van de Vlaamse beleidsprioriteiten.

⁷ Art. 4 Planlastendecreet

⁸ Art. 6.1° Planlastendecreet

⁹ Art. 6.2° Planlastendecreet

¹⁰ Art. 6. 4° Planlastendecreet

Een **laatste principe** dat het Planlastendecreet in diverse Vlaamse subsidieregelingen verankert, is de (mogelijkheid tot) cofinanciering¹¹. Een gemeente *kan* verplicht worden om in verhouding met de verkregen subsidie ook een eigen inbreng te leveren. Het Sport voor Allen-decreet vraagt bijvoorbeeld een cofinanciering van 30% terwijl het kaderdecreet inzake ontwikkelingssamenwerking dan weer spreekt van 60%. In andere sectorale decreten wordt er dan weer gekozen om geen cofinanciering te vragen.

III. ONDERZOEKSAANPAK

Deze vijf basisprincipes hebben geleid tot een aanpassing van de regelgeving met betrekking tot 10 sectorale subsidieregelingen: stedelijke beleid (stedenfonds), gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, lokale sociale economie, lokaal sociaal beleid, integratiebeleid, cultuurbeleid, jeugdbeleid, sportbeleid, beleid inzake cultureel erfgoed en flankerend onderwijsbeleid. In het Planlastendecreet is er echter sprake van 14 decreten die niet in overeenstemming zijn met de bepalingen van het Planlastendecreet¹². Binnen de sectoren ouderenbeleid, opvoedingsondersteuning, milieubeleid en kinderopvang hebben beleidsmatige aanpassingen echter tot gevolg gehad dat deze materies niet langer onder het toepassingsgebied van het Planlastendecreet vallen. *“De voor deze sectoren bevoegde functionele ministers willen vanaf 2014 namelijk geen periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen meer opleggen aan de lokale besturen en worden bijgevolg niet meer behelst door het Planlastendecreet”*, aldus minister van Bestuurszaken Bourgeois.¹³ Deze drie decreten ontsnappen met andere woorden aan de inhoudelijke hervorming die het Planlastendecreet beoogt. Is dit een bewuste strategie geweest? Het is in ieder geval opvallend dat bepaalde sectorministers zich niet laten binden door de minister van Bestuurszaken. Naast de 14 subsidieregelingen die oorspronkelijk door het Planlastendecreet werden omvat, zijn er nog andere geldstromen naar lokale en provinciale besturen. Een studie van de Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken identificeerde alvast zo’n 68-tal geldstromen¹⁴ (Christiaens, Vanhee & Lievens, 2013).

Binnen het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen zijn de 10 sectorale regelingen die uiteindelijk wel werden aangepast het onderwerp van verder onderzoek. In 2013 wordt er namelijk voor elke regeling nagegaan in hoeverre de principes van het Planlastendecreet werden geïmplementeerd. We vragen ons hierbij af of alle principes van het decreet in die sectorale regelgeving verankerd zijn en in hoeverre de interpretatie van die principes per sector eventueel verschilt. We vermoeden dat er variaties zijn betreffende de implementatie van het Planlastendecreet. Mogelijke variabelen ter verklaring van die variatie kunnen bijvoorbeeld te maken hebben met de traditie van een bepaalde sector, de mate waarin sectororganisaties zich laten gelden, de aard van het domein, ...

---

¹¹ Art.6.3° Planlastendecreet

¹² Art. 12 Planlastendecreet

¹³ Schriftelijk antwoord van minister Bourgeois aan de VVSG betreffende de verandering in het toepassingsgebied van het Planlastendecreet (28/11/2012).

¹⁴ Onder geldstromen worden hierbij niet enkel de subsidies in de strikte zin van het woord verstaan, maar ook de overige tegemoetkomingen/uitkeringen die lokale en provinciale besturen ontvangen van de Vlaamse overheid.

Aan de hand van een kritische analyse van de betrokken regelgeving¹⁵ werd een vragenlijst opgesteld die peilt naar de formele implementatie van het Planlastendecreet. Die vragenlijst werd vervolgens voorgelegd aan telkens twee experts binnen elke sector; een vertegenwoordiger van de administratie en één van het politieke niveau. Tijdens de interviews wordt er niet alleen ingegaan op de vastgestelde veranderingen in de regelgeving – of het gebrek daaraan –, maar polsen we ook naar de attitude van de respondenten jegens de principes van het Planlastendecreet. Om de mate van implementatie van het Planlastendecreet in kaart te brengen, werd het volgende analysekader gehanteerd.

Analysekader

Invalshoek 1: MAPE-model

De eerder besproken principes van het Planlastendecreet trachten de sturingsrelatie tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen in diverse sectoren te laten evolueren naar een partnerschap. Om de essentie/filosofie van de beoogde evolutie te vatten, hanteren we het MAPE-model. Dat model is ontwikkeld door Bouckaert en Auwers (1999) en focust op de middelen (M) die via activiteiten (A) en prestaties (P) worden omgezet in maatschappelijke effecten (E). Het model verduidelijkt op welke aspecten van de werkingscyclus bepaalde instrumenten binnen de sturingsrelatie tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen al dan niet ingrijpen. Aan de hand van het MAPE-model gaan we met andere woorden na in hoeverre de Vlaamse overheid ‘stuurt’ op deze middelen, activiteiten, prestaties en/of effecten volgens de basisprincipes van het Planlastendecreet:

- M.** Sturen op middelen of ‘input’ betekent dat de Vlaamse overheid bepaalt hoeveel middelen een lokaal bestuur krijgt. Het begrip middelen is de verzamelnaam voor alle menselijke, materiële en immateriële inbreng (bv. financiën, personeel) die nodig zijn voor het opstarten en uitvoeren van een activiteit.
- A.** Sturen op activiteiten betekent dat Vlaamse overheid instrumenten inzet die lokale besturen tot een bepaald proces moeten stimuleren of verplichten. Activiteiten zijn handelingen die door een organisatie (moeten) worden uitgevoerd om bepaalde prestaties te leveren.
- P.** Sturen op prestaties betekent dat de sturingsinstrumenten zich richten op prestaties waarop lokale besturen vervolgens afgerekend worden en zich bijgevolg moeten verantwoorden over de al dan niet behaalde prestaties, de omvang van de prestaties, ... Prestaties zijn producten en/of verstrekte diensten die het directe gevolg zijn van een bepaalde activiteit.
- E.** Sturen op effecten betekent dat de sturing zich richt op de uitkomst of de resultaten van deze prestaties.

---

¹⁵ Het gaan dan telkens om het huidige decreet, de vernieuwde versie van het decreet, de oude en nieuwe uitvoeringsbesluiten en de memorie van toelichting.

Invalshoek 2: rollen in de subsidiëringsrelatie

Deze veranderende sturingsfilosofie betreft vervolgens de relatie tussen de Vlaamse sectoroverheid en de lokale besturen. Subsidiëring is hierbij geen statisch gegeven maar een procesgebeuren waarbij er doorgaans sprake is van diverse contact- en dus ook sturingsmomenten tussen centrale en lokale overheden. Om deze contactmomenten te vatten, en dus de diverse rollen die de Vlaamse overheid kan spelen bij de subsidiering van lokale besturen in kaart te brengen, doen we een beroep op de volgende driedeling (Hood, Scott, James, Jones & Travers, 1999):

- Vlaamse overheid als **‘director’** of regisseur: opleggen van modaliteiten die sturing en directie geven aan het lokale bestuur;
- Vlaamse overheid als **‘detector’** of inspecteur: nagaan of de modaliteiten ter sturing zijn nageleefd;
- Vlaamse overheid als **‘effector’** of garandeur: eventueel ingrijpen om de naleving van de modaliteiten te garanderen.

We gaan er dus van uit dat de relatie van een centrale tot een lokale overheid kan verschillen doorheen het proces van subsidiëring. En precies die veranderlijkheid nemen we mee in het analysekader. Concreet leidt de combinatie van het MAPE –model met de opdeling van Hood et al. tot de volgende basisfiguur:

	Director	Detector	Effector
Middelen			
Activiteiten			
Prestaties			
Effecten			

Wanneer we in een volgende stap de bovenstaande basisfiguur invullen met de bepalingen uit het Planlastendecreet en de memorie van toelichting, krijgen we het volgende schema:

	Director	Detector	Effector
M	- Subsidiemodaliteiten op vlak van financiering inbedden in de reguliere BBC van de lokale besturen - Mate van cofinanciering kan verplicht zijn (niet groter dan bedrag van de subsidie) - Geen subsidiemodaliteiten die gericht zijn op de interne organisatie van het lokale bestuur - Jaarlijkse uitbetaling volgens vast stramien (2 keer 50% per jaar)	- Subsidiemodaliteiten op vlak van rapportering over financiering inbedden in de reguliere BBC van de lokale besturen - Mogelijke evaluatie na drie jaar van de diverse aspecten van de subsidieregeling	Mogelijke stopzetting van sectorale subsidiestroom of eventueel (her)aanvatting ervan na driejaarlijkse evaluatie
A	- Vlaamse BPS'en¹⁶ kunnen betrekking hebben op te verrichten activiteiten - Subsidiemodaliteiten op vlak van te verrichten planningsactiviteiten inbedden in de reguliere BBC - Geen mogelijkheid tot bijkomende documenten op vlak van planning/subsidieaanvraag - Aantonen betrokkenheid lokale belanghebbenden en/of bevoegde adviesraden bij de opmaak van de SMJP	- Subsidiemodaliteiten op vlak van rapportering over planning inbedden in de reguliere BBC - Bij manifeste onvolledigheid van reguliere rapportering bezwaar aantekenen bij het lokale bestuur, dat een aangepaste rapportering en/of een motiverende nota moet bezorgen	- De resultaten van die evaluatie door de Vlaamse Regering kunnen ertoe leiden dat de lokale besturen hun meerjarenplanning moeten aanpassen - Opnemen van ondersteunende rol door modellen of voorbeelden van mogelijke specifieke lokale activiteiten mee te delen
P	- Vlaamse BPS'en kunnen betrekking hebben op te leveren prestaties - Subsidiemodaliteiten op vlak van Vlaamse BPS'en als te leveren prestaties inbedden in de reguliere BBC	- Outputcontrole en benchmarking zijn mogelijk - Mogelijke evaluatie na drie jaar van het voortbestaan en de inhoud van de BPS'en	De resultaten van die evaluatie door de Vlaamse Regering kunnen ertoe leiden dat de lokale besturen hun meerjarenplanning moeten aanpassen
E	Vlaamse BPS'en kunnen betrekking hebben op te bereiken effecten		

¹⁶ BPS staat voor beleidsprioriteit

Om zicht te krijgen op de interbestuurlijke veranderingen binnen het lokale sportbeleid ten gevolge het Planlastendecreet, is het noodzakelijk om eerst het SVA-decreet van 2007¹⁷ kort te bespreken.

Sport voor Allen-decreet 2007

Het SVA-decreet kent **drie basisvoorwaarden**: het sportbeleidsplan, de sportraad en de sportgekwalficeerde ambtenaar.

Het **gemeentelijk sportbeleidsplan** bevat alle doelstellingen, inspanningen, voorzieningen en instrumenten voor het voeren van een gemeentelijk sportbeleid en de wijze waarop de sportraad begeleid en betrokken wordt. Het plan bevat de volgende hoofdstukken:

1. de directe financiële ondersteuning van de sportverenigingen op basis van een gemeentelijk subsidiereglement dat minstens 51% uit kwalitatieve criteria bevat (min. 50% van de subsidie gaat hier naar toe);
2. aandacht voor de andersgeorganiseerde sport (min. 20%);
3. aandacht voor toegankelijkheid en diversiteit van mensen met een handicap, van allochtone afkomst, die leven in armoede of senioren (min. 10%);
4. meerjarenplan inzake sportinfrastructuur opstellen.

Aanvullend op hoofdstuk 1 kan een lokaal bestuur een extra impulssubsidie ontvangen ter verhoging van de kwaliteit van de jeugdsportbegeleider in de sportverenigingen. Deze impulssubsidie heeft tot doel meer en hoger sportgekwalficeerde jeugdsportbegeleiders en jeugdsportcoördinatoren te verkrijgen. Om aanspraak te maken om deze impuls moet een lokaal bestuur aan een hele resem voorwaarden voldoen¹⁸.

Naast het opmaken van een sportbeleidsplan engageren de gemeenten zich eveneens tot het oprichten en erkennen van een **sportraad** in hun werkingsgebied. Deze adviesraad geeft input voor het sportbeleidsplan en moet bijdragen tot de realisatie en evaluatie ervan. De sportraad wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van clubs, scholen en andere organisaties die sportieve activiteiten ontplooiën in de private of de publieke sector, aangevuld met deskundigen specifiek voor de gemeente.

Ten slotte moet er ook tenminste één **sportgekwalficeerde ambtenaar** worden aangeworven. Deze ambtenaar moet voldoen aan een aantal specifieke diplomaveren. (ISB, 2007)

Het Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie (Blos) controleert enerzijds of de gemeentelijke sportbeleidsplannen in overeenstemming zijn met de voorwaarden. Anderzijds gaat het Agentschap na of een gemeente aanspraak heeft op de impulssubsidie. Nadat een subsidieaanvraag ontvankelijk is verklaard, gaat het Blos achteraf ook na in hoeverre de subsidie conform het SVA-decreet wordt aangewend.

---

¹⁷ Decreet houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid (BS 9 maart 2007).

¹⁸ Besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid – bepalingen tot het verkrijgen van de impulssubsidie (BS 9 september 2008).

Werkwijze controle aanwending subsidie

“De gemeenten moeten jaarlijks een verslag opmaken voor de controle van de afrekening. De besturen vullen dit in, inclusief de gevraagde bijlagen. Die verslagen komen dan bij ons terecht en dat wordt volledig nagekeken. Eventueel is er nog bijkomend mailverkeer voor bepaalde vragen die wij hebben en mogelijke onduidelijkheden te verklaren. Wij geven vervolgens een advies aan de minister en die beslist dan uiteindelijk. Dan worden de besturen al dan niet geregulariseerd. Maar de dossiers komen echter in september binnen en tegen december moeten wij al uitbetalen. Er is in die periode dus geen tijd voor een controle ter plaatste. Dus wij controleren pas het jaar erna. Ad hoc per provincie en op basis van de grootte van een gemeente gaan we ter plaatse eens kijken (10 gemeenten per jaar). We nemen dan het verslag dat ze hebben ingediend bij de hand en beginnen alles van A tot Z te overlopen. Wij hebben enkel de toestemming om hoofdstuk 1, de subsidie aan de clubs en de impulssubsidie, in detail bij iedereen elk jaar systematisch te controleren. Betreffende hoofdstuk 2 en 3 verklaren de gemeenten op eer dat ze dit financieel en inhoudelijk correct uitvoeren. Dus tijdens zo’n controle ter plaatste gaan wij vooral dieper in op deze hoofdstukken. Als men bv. €1000 moest uitgeven voor hoofdstuk 2 dan vragen we wat ze daarvoor allemaal gedaan hebben. We gaan dus na of de uitgegeven bedragen te koppelen zijn aan de juiste inhoud. En dan kijken we of dat voldoende is of niet.” aldus de respondent van het Bloso.

Het SVA-decreet van 2007 dicteert dus in grote mate de manier waarop steden en gemeenten hun lokaal sportbeleid moeten organiseren. Er zijn verschillende voorwaarden waaraan men moet voldoen en de controle op die voorwaarden is eveneens heel strikt geregeld. Lokale besturen bekritiseren dan ook de manier waarop het Bloso vandaag de dag zijn taak uitvoert en hekelen het gebrek aan enige flexibiliteit en lokale autonomie (Wayenberg, Decramer & Poppe, 2011). Het Planlastendecreet tracht hierin verandering te brengen.

IV. TUSSENTIJDSE RESULTATEN

Om zicht te hebben op de mate waarop de principes van het Planlastendecreet geïmplementeerd zijn in het nieuwe SVA-decreet, vullen we de basisfiguur enerzijds aan met de formeel juridische zaken die terug te vinden zijn in de regelgeving en anderzijds met de antwoorden verkregen tijdens interviews met een expert lokaal sportbeleid binnen het Bloso en het kabinet Sport.

A. DIRECTOR: middelen

→ *Subsidiemodaliteiten op vlak van financiering inbedden in de reguliere BBC van de lokale besturen*

In het aangepaste SVA-decreet¹⁹ staat dat de bepalingen van het Planlastendecreet van toepassing zijn op de Vlaamse Beleidsprioriteiten voor sport. We vinden dan ook geen subsidiemodaliteiten m.b.t. de interne organisatie van een lokaal bestuur terug. In tegenstelling tot het SVA-decreet van 2007 waarin er in ruil voor Vlaamse subsidies minstens één sportgekwalficeerde ambtenaar moest worden aangesteld. Deze subsidievoorwaarde vervalt dus. Net zoals de verplichting tot het opmaken van een sportbeleidsplan aangezien de subsidieaanvraag vanaf 2014 via de BBC zal verlopen.

¹⁹ Decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid (BS 16/8/2012)

→ *Mate van cofinanciering kan verplicht zijn*

Conform de principes van het Planlastendecreet kan er een bijdrage van de lokale besturen gevraagd worden. Voor sport is er alvast een cofinanciering van minstens 30%. In het decreet van 2007 werd er 50% cofinanciering gevraagd. Volgens de respondenten houdt dit echter geen vermindering van cofinanciering in aangezien die 50% cofinanciering gold voor een subsidiebedrag van €1,5/inwoner, terwijl er nu 30% gevraagd wordt voor een subsidie van €2,4/inwoner.

→ *Jaarlijkse uitbetaling volgens vast stramien (2 keer 50% per jaar)*

Als de minister de subsidieaanvraag heeft aanvaard, keert het Bloso het subsidiebedrag in twee gelijke delen uit aan de gemeente op respectievelijk 30/06 en 30/11 van dat jaar. Dit verschilt met de situatie pre-Planlastendecreet. Toen werd op basis van het SVA-decreet van 2007 jaarlijks tijdens het tweede trimester een voorschot van 90% uitbetaald voor het betreffende begrotingsjaar van de planperiode. De overige 10% werd pas uitbetaald nadat de minister het jaarlijkse verslag had aanvaard. Dit moest voor 31 december van het jaar dat volgt op het begrotingsjaar gebeuren.

B. DIRECTOR: acties**→ *Vlaamse beleidsprioriteiten kunnen betrekking hebben op te verrichten activiteiten***

Een eerste beleidsprioriteit van het vernieuwde SVA-decreet vraagt lokale besturen om “*via een directe financiering de kwalitatieve uitbouw van sportverenigingen te ondersteunen*”. 25% Van de lokaal verkregen subsidie moet besteed worden aan deze prioriteit en dient onder de sportverenigingen verdeeld te worden basis van een gemeentelijk subsidiereglement bestaande uit verschillende kwaliteitscriteria. Hoewel lichtjes anders geformuleerd, komt deze prioriteit overeen met hoofdstuk 1 in het SVA-decreet van 2007. Het gemeentelijk subsidiereglement diende echter voorheen minstens 51% kwaliteitscriteria te bevatten. Nu zijn lokale besturen vrij in het bepalen van de verhouding kwaliteit- en kwantiteitscriteria.

→ *Subsidiemodaliteiten op vlak van te verrichten planningsactiviteiten inbedden in de reguliere BBC*

In het kader van de eerste beleidsprioriteit moeten lokale besturen dus een gemeentelijk subsidiereglement opmaken. Dit reglement moet op de gemeentelijke website gepubliceerd worden aangezien het niet in de BBC kan worden opgenomen. Het Bloso zal op deze manier alle 308 reglementen kunnen controleren op de aanwezigheid van kwaliteitscriteria. Het subsidiereglement is tot de dag van vandaag een vast onderdeel van het sportbeleidsplan.

Om voor subsidiëring in aanmerking te komen, moet een gemeente vervolgens per Vlaamse prioriteit één of meerdere indicatoren ter evaluatie van de lokale uitvoering bepalen. Initieel had Vlaanderen/Bloso zelf indicatoren geformuleerd om lokaal het sportbeleid te monitoren. Maar in de context van een grotere gemeentelijke autonomie, bepaalt het SVA-besluit enkel nog *dat* er indicatoren geformuleerd moeten worden²⁰. Dit is alvast een stap verder dan het decreet van 2007. Toen konden gemeenten *eventueel* indicatoren formuleren bij hun strategische en operationele doelstellingen.²¹

→ ***Aantonen betrokkenheid lokale belanghebbenden en/of bevoegde adviesraden bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning***

Om in aanmerking te komen voor een subsidie dient een lokaal bestuur nog steeds te beschikken over een sportraad. Het gemeentebestuur moet conform het Planlastendecreet aantonen dat de sportraad betrokken was bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning betreffende het beleidsveld sport. Vervolgens moet de sportraad ook jaarlijks betrokken worden bij het bespreken van de jaarrekening en dit voor de onderdelen die het lokale sportbeleid treffen. De samenstelling van de raad wordt in het vernieuwde SVA-decreet niet meer vastgelegd. Of een gemeente verder nog andere belanghebbenden betreft bij de opmaak van de meerjarenplanning, valt dan weer onder de autonomie van een lokaal bestuur.

C. DIRECTOR: prestaties

→ ***Vlaamse beleidsprioriteiten kunnen betrekking hebben op te leveren prestaties***

Eén van de vier Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokale sportbeleid focust op *“het voeren van een beweeg- en sportbeleid met aandacht voor transversale samenwerking zodat kansengroepen gelijke kansen krijgen om actief te participeren in sport”*. De te leveren prestatie is dus het voeren van een beweeg- en sportbeleid met aandacht voor transversale samenwerking. In het bijzonder moet 10% van de verkregen subsidie naar kosten gaan verbonden aan het organiseren van initiatieven/acties door de gemeente of door derden. Bij het op touw zetten van deze initiatieven moet er steeds aandacht zijn voor een samenwerking met andere relevante sectoren die kunnen bijdragen tot het bereiken van de beoogde doelgroepen. Hoewel deze beleidsprioriteit ook een zeker effect beoogt, namelijk de participatie van kansengroepen in sport, ligt de focus volgens ons meer op de prestatie nodig om dit effect te bereiken. Deze prioriteit komt overeen met hoofdstuk 3 in het decreet van 2007. Maar toen bepaalde Vlaanderen nog rond welke kansengroepen men lokaal moest werken, namelijk mensen met een handicap, van allochtone afkomst, die leven in armoede of senioren. Conform de principes van het Planlastendecreet kan dit niet langer en zijn gemeenten vrij de kansengroepen op hun grondgebied te identificeren.

Diezelfde redenering geldt voor de volgende beleidsprioriteit; *“het stimuleren van sportverenigingen tot professionalisering en dit met een bijzonder accent op kwaliteitsvolle jeugdsportbegeleiding en eventueel tot onderlinge samenwerking”*. Hoewel de Vlaamse overheid/Bloso met de professionalisering van de clubs een bepaald effect voor ogen heeft, moet dit effect echter via het leveren van specifieke prestaties gerealiseerd worden.

²⁰ Art. 9 Besluit van de VR van 16 november 2012 betreffende de uitvoering van het decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid (BS 4/1/2013)

²¹ Art.3 Besluit Sport voor Allen-decreet 2007

Zo moet 35% van de subsidie aangewend worden voor het verhogen van de kwaliteit van de jeugdsportbegeleiding.²² Hoe gemeenten dit realiseren mogen ze zelf 'kiezen' maar de subsidie mag alvast aangewend worden:

- voor de kwaliteitsverhoging van jeugdsportbegeleiders en jeugdsportcoördinatoren op sporttechnisch, tactisch, sociaal-agogisch vlak of in hun aantal;
- voor kosten verbonden aan structurele samenwerkingsverbanden of fusies tussen sportverenigingen;
- voor vergoeding van loonkosten voor functies inzake coördinatie van het beleid op sporttechnisch, beleidsmatig, sociaalpedagogisch of organisatorisch vlak.

Een laatste prioriteit betreft ten slotte *“het voeren van een activeringsbeleid met het oog op een levenslange sportparticipatie via een anders georganiseerd, laagdrempelig beweeg- en sportaanbod”*. Deze prioriteit is enerzijds gericht op het activeren van niet-sporters en anderzijds mensen die reeds sporten actief te houden door een anders georganiseerd laagdrempelig beweeg- en sportaanbod te ondersteunen of te organiseren. Deze prioriteit komt gedeeltelijk overeen met hoofdstuk 2, namelijk 'het ondersteunen en stimuleren van de andersgeorganiseerde sport'. De vernieuwde beleidsprioriteit spreekt niet enkel over een sportaanbod maar ook over een beweegaanbod zodat de stap naar sporten makkelijker gezet kan worden. 10% Van de subsidie gaat naar deze prioriteit.

→ ***Subsidiemodaliteiten op vlak van Vlaamse beleidsprioriteiten als te leveren prestaties inbedden in de reguliere BBC***

Het Bloso gaat zoals eerder vermeld na of alle subsidiereglementen op de gemeentelijke website zijn gepubliceerd. Vervolgens bekijkt men of er in die reglementen enige kwaliteitscriteria zijn opgenomen. Vanwege een tekort aan personeel kan er echter niet direct worden nagegaan in hoeverre de reglementen aangepast zijn en hoeveel kwaliteitscriteria er zijn geschrapt/toegevoegd. Dit is uiteindelijk wel de bedoeling.

D. DIRECTOR: effecten

→ ***Vlaamse beleidsprioriteiten kunnen betrekking hebben op te bereiken effecten***

In totaal worden er vier beleidsprioriteiten geformuleerd. Drie prioriteiten hebben betrekking op te bereiken prestaties en één op de te verrichten activiteiten. Hoewel bepaalde prioriteiten enige effecten voor ogen hebben, ligt de primaire focus eerder op de prestaties of activiteiten om deze effecten te bereiken. Ook in het vorige decreet waren er vier prioriteiten. Ook hier lag de focus voornamelijk op de te verrichten activiteiten om een bepaald effect te bereiken.

---

²² Dit komt overeen met de vroegere impulssubsidie.

E. DETECTOR: middelen

→ ***Subsidiemodaliteiten op vlak van rapportering over financiering inbedden in de reguliere BBC van de lokale besturen***

Het Bloso onderzoekt de subsidieaanvraag en de lokale invulling van de Vlaamse beleidsprioriteiten. In het bijzonder gaat het Bloso na of de gemeente financieel én inhoudelijk voldoende invulling geeft aan de prioriteiten, rekening houdend met de voorwaarden in Planlastendecreet. Volgens de respondent van het Bloso zal er als volgt te werk worden gegaan. Het Agentschap Binnenlands Bestuur verwerkt ten eerste de data die gemeenten via de BBC aanleveren. Bloso krijgt hier vervolgens het deel betreffende sport te zien. Aan de hand van de digitale toepassing 'Cognos' moet Bloso dan op basis van die verkregen data zelf rapporten genereren en dit voor de zaken nodig ter controle van de lokale uitvoering van de beleidsprioriteiten. In het bijzonder zullen er twee rapporten uit de BBC gedistilleerd worden: een algemeen rapport om alles van sport te zien en een rapport waarin alles gekoppeld aan de prioriteiten voor sport meer gedetailleerd wordt weergegeven. En zoals vroeger het geval was bij de controle van het sportbeleidsplan, wordt er nagaan of er aan alle inhoudelijke en financiële voorwaarden voldaan zijn. Deze controle werd vroeger verricht op basis van de informatie in het sportbeleidsplan.

→ ***Mogelijke evaluatie na drie jaar van de diverse aspecten van de subsidieregeling***

Het Planlastendecreet voorziet de mogelijkheid om na drie jaar de verschillende aspecten van de subsidieregeling te evalueren. De respondent voor Bloso verklaart: *"Wij zullen in ieder geval een evaluatie maken maar dat wil niet zeggen dat we automatisch ook de bestedingspercentages gaan aanpassen. Die evaluatie is voorzien maar in hoeverre dat we na drie jaar al een goed zicht hebben op de beoogde effecten is de vraag. Ik vermoed dat we op dat moment nog over te weinig info beschikken om te beslissen of de bestedingspercentages al dan niet gewijzigd worden. Eenzelfde redenering gaat op voor de evaluatie van het totale subsidiebedrag."*

F. DETECTOR: acties

→ ***Subsidiemodaliteiten op vlak van rapportering over planning inbedden in de reguliere BBC***

Zoals eerder aangehaald onderzoekt het Bloso of de gemeente inhoudelijk voldoende invulling geeft aan de prioriteiten. Enerzijds worden dezelfde stappen ondernomen als bij de bovenstaand besproken rapportering betreffende de gemeentelijke uitgaven. Anderzijds kan het Bloso ook een controle ter plaatse uitvoeren. Zo'n controle was reeds mogelijk in het kader van het oude SVA-decreet. Hoe dit in de toekomst georganiseerd zal worden, is momenteel nog onduidelijk. *"Waarschijnlijk gaan we met de data uit BBC naar de gemeenten toe. De kans is groot dat we lokaal nu veel meer moeten vragen om het dossier sluitend te krijgen. Dit omdat we veel minder gedetailleerde data uit de BBC zullen krijgen"*, aldus de respondent van Bloso.

Naast de mogelijkheid tot plaatsbezoeken, benadrukt het Bloso ook het belang van de commentaarvakken voorzien binnen de BBC. Bij elk veld is namelijk een commentaarvak voorzien waar lokale besturen een schriftelijke toelichting kunnen geven bij de rapportering. *"Een gemeente kan bijvoorbeeld verwijzen naar een website of bepaalde documenten aangezien niet alles meteen duidelijk is aan de hand van de acties en actieplannen"*, volgens de respondent van het Bloso.

Via infosessies, de website van het Bloso, nieuwsbrieven,... wordt het belang van deze mogelijkheid tot bijkomende uitleg beklemtoont.

Vervolgens kan ook de invulling van de lokaal op te maken indicatoren na drie jaar geëvalueerd worden. De respondent van Bloso vraagt zich echter af wat men dan gaat moeten evalueren, aangezien *“lokale besturen gewoon een indicator moeten hebben per prioriteit. Of dat een kwalitatief goede indicator is maakt niet uit. Wij moeten alleen via de BBC zien of lokale besturen er hebben en of hij is ingevuld.”* Indien het Bloso merkt dat de kwaliteit van de indicatoren ondermaats is, wordt dit gecommuniceerd naar het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid (ISB)²³. De evaluatie van indicatoren werd niet voorzien in het oude SVA-decreet.

→ ***Bij manifeste onvolledigheid van reguliere rapportering bezwaar aantekenen bij het lokale bestuur, dat een aangepaste rapportering en/of een motiverende nota moet bezorgen***

Nadat het Bloso de rapportering van de gemeenten heeft onderzocht, brengt het advies uit bij de minister. Na de kennisname van dat advies aanvaardt de minister al dan niet de rapportering. Het Bloso deelt de beslissing van de minister mee aan de gemeente. Indien een gemeente inhoudelijk of financieel onvoldoende aantoonde of er aan de voorwaarden voor één of meerdere prioriteiten voldaan wordt, spreekt men van een onvolledige rapportering. De Vlaamse Regering kan in dit geval bezwaar aantekenen. Als uit de aangepaste rapportering of uit de bijkomende motivering blijkt dat de subsidie niet aangewend werd voor het doel waarvoor ze werd verleend, en meer bepaald dat de Vlaamse beleidsprioriteiten onvoldoende werden nagestreefd, keert de Vlaamse Regering verdere toegezegde subsidies in eerste instantie niet uit en in tweede instantie vordert ze reeds toegekende subsidies terug.

G. DETECTOR: prestaties

→ ***Outputcontrole en benchmarking zijn mogelijk***

In de sectorale regelgeving vinden we geen concrete verwijzing naar benchmarking terug. De respondent binnen het kabinet is alvast geen voorstander van benchmarking. *“Benchmarking kan vlug misbruikt worden wanneer lokale besturen zich onderling gaan vergelijken op basis van de middelen die ze krijgen. Men wil dan bijvoorbeeld meer middelen omdat gemeente X dat ook heeft.”* Hoewel er dus niet expliciet van benchmarking in het SVA-decreet wordt gesproken, heeft de regelgever hiervoor wel enige ruimte toe gecreëerd. Zo wordt er een subsidie voorzien voor de begeleiding van gemeentebesturen in het kader van de Vlaamse prioriteiten. De organisatie die deze subsidie zal ontvangen, zal over voldoende info beschikken om gemeenten onderling te vergelijken betreffende de lokale uitvoering van de prioriteiten.

→ ***Mogelijke evaluatie na drie jaar van het voortbestaan en de inhoud van de Vlaamse beleidsprioriteiten***

Elke drie jaar kan de Vlaamse Regering haar beleidsprioriteiten evalueren met eventueel een wijziging tot gevolg. Of die evaluatie al dan niet zal doorgaan, hangt volgens de respondent van het Bloso af van de mate waarin de huidige beleidsprioriteiten de gewenste effecten genereren. Men is op dit moment nog niet bezig met die evaluatie.

---

²³ Zie p. 16 betreffende de ondersteuning van gemeenten bij het ontwikkelen van indicatoren.

Ook op basis van het SVA-decreet van 2007 werd er in het derde jaar van de sportbeleidsplanperiode het sportbeleidsplan geëvalueerd op het bereiken van zijn doelstellingen en beoogde beleidseffecten. Nieuwe behoeften werden gebundeld en ,indien nodig, werd het plan bijgestuurd.

H. DETECTOR: effecten

Geen voorbeelden hiervan teruggevonden in het Planlastendecreet of het SVA-decreet.

I. EFFECTOR: middelen

→ *Mogelijke stopzetting van sectorale subsidiestroom of eventueel (her)aanvatting ervan na driejaarlijkse evaluatie*

De mogelijke gevolgen van een negatieve evaluatie zijn enerzijds het niet meer uitbetalen van een volgende schijf en anderzijds het terugvorderen van een reeds uitbetaalde schijf. De sanctie moet steeds in overeenstemming zijn met de overtreding. Het SVA-decreet van 2007 voorzag ook een sanctie. Indien het sportbeleidsplan niet werd uitgevoerd, er geen sportgekwadificeerde ambtenaar was of er werd niet voldaan aan de voorwaarde van de sportraad dan werd er geen subsidie toegekend en werden uitbetaalde voorschot geregulariseerd of teruggevorderd.

J. EFFECTOR: activiteiten

→ *De resultaten van die evaluatie door de Vlaamse Regering kunnen ertoe leiden dat de lokale besturen hun meerjarenplanning moeten aanpassen*

Hoewel deze bepaling niet terug te vinden is in het aangepaste SVA-decreet, is het uiteraard wel van toepassing.

→ *Opnemen van ondersteunende rol door modellen of voorbeelden van mogelijke specifieke lokale activiteiten mee te delen*

Ten eerste wordt er opnieuw een subsidie voorzien voor de begeleiding van gemeentebesturen in het kader van de Vlaamse beleidsprioriteiten. Een concreet voorbeeld van de ondersteuning die lokale besturen kunnen verwachten, betreft het formuleren van indicatoren om het lokale sportbeleid te monitoren en het verspreiden van best practices. In het SVA-decreet van 2007 was deze ondersteunende opdracht weggelegd voor het ISB, nu betreft het een open procedure ten gevolge een beslissing van de Raad van State.

Daarnaast voorziet de Vlaamse Regering in een subsidie voor de coördinatie en de begeleiding van een pool van professionele begeleiders in de sport voor de gemeenten in het kader van de Vlaamse beleidsprioriteiten Sport voor Allen.

“Voorts is er in het verleden al heel wat gepubliceerd over subsidies en reglementen, dat is natuurlijk nog altijd geldig. Ook al zijn er veel nieuwe schepenen voor sport, de ambtenaren zijn gelukkig grotendeels nog dezelfde. Op de website zullen wij ook nog verwijzen naar dat handboek. Wij weigeren wel om uitgewerkte voorbeelden van subsidiereglementen te verspreiden want dan zie je gewoon eenzelfde reglement in verschillende gemeenten terug.

Gemeenten kopiëren dan het voorbeeld zonder na te gaan of de inhoud ervan wel van toepassing is op de gemeentelijke context “, aldus de respondent voor Bloso.

K. EFFECTOR: prestaties

→ ***De resultaten van die evaluatie door de Vlaamse Regering kunnen ertoe leiden dat de lokale besturen hun meerjarenplanning moeten aanpassen***

Geen voorbeelden hiervan teruggevonden in het aangepaste SVA-decreet.

L. EFFECTOR: effecten

Geen toepassing hiervan teruggevonden in het Planlastendecreet of het aangepaste SVA-decreet.

V. CONCLUSIE

Het analysekader is een goed instrument om de implementatie van het Planlastendecreet betreffende het lokale sportbeleid in kaart te brengen. Niet alleen zegt het ons in hoeverre de Vlaamse overheid al dan niet een andere rol aanneemt tegenover de lokale besturen, maar het laat ons ook toe te zien in hoeverre er een verschuiving is van input- naar meer output- en outcomesturing. In het verdere onderzoek naar de implementatie van het Planlastendecreet binnen het SBOV wordt dit analysekader dan ook steeds voor de oude en de nieuwe regelgeving ingevuld, en dit voor de 10 sectoren behelst door het Planlastendecreet.

Het Planlastendecreet beoogt aan de hand van vijf principes de sturingsrelatie tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen te laten evolueren naar een partnerschap. We stellen echter de ambitie van de sportsector om dit partnerschap te vormen in vraag. Op basis van het analysekader concluderen we dat de Vlaamse overheid, en in het bijzonder het Bloso, opnieuw voornamelijk de rol van ‘director’ en ‘detector’ aanneemt. Het SVA-decreet stuurt in belangrijke mate de lokale uitvoering van de Vlaamse beleidsprioriteiten. De helft van de beleidsprioriteiten zijn dan ook zeer sectorspecifieke doelstellingen waar Vlaanderen op wil inzetten. 60% van de subsidie wordt aan deze prioriteiten besteed. De controle op de in te zetten middelen verloopt bovendien gelijkaardig zoals die sinds 2007 plaatsvond. Enig verschil; er wordt geen sportbeleidsplan meer opgemaakt. Vandaar dat het Bloso naast het instrument van de BBC ook nog via alternatieve kanalen bijkomende informatie vergaart over de lokale uitvoering van de Vlaamse beleidsprioriteiten. Een lokaal bestuur moet zijn subsidiereglement op de gemeentelijke website publiceren zodat het Bloso zicht heeft op de criteria waarop lokale sportclubs financieel worden ondersteund. En een bezoek ter plaatste kan nog meer gedetailleerde informatie leveren die simpelweg niet door de BBC wordt verschaft. De nadruk van het nieuwe SVA-decreet ligt dan ook niet op de te bereiken effecten, maar wel op de middelen en de acties – soms prestaties – om deze effecten te bereiken. Het SVA-decreet van 2007 werd met andere woorden enkel aan de technische bepalingen van het Planlastendecreet aangepast. Dus geen sportbeleidsplan en sportgekwalficeerde ambtenaar meer. Maar de geest van het Planlastendecreet is soms ver te zoeken.

Wat betekent dit voor de relatie tussen Vlaanderen en de lokale besturen? De lokale besturen moeten zoals voorheen een sportbeleid ontwikkelen volgens strikte Vlaamse richtlijnen. Niet alle gemeenten ervaren dit echter als een struikelblok. Het is namelijk makkelijker om binnen de strakke contouren van een Vlaams kader beleid te implementeren dan wanneer je geheel vrij gelaten wordt in het bepalen van de lokale prioriteiten. In het bijzonder wanneer er na de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2012 een nieuwe schepen voor sport in de gemeente is. Vandaar ook de bezorgdheid bij het wegvallen van de verplichting tot het aanstellen van een sportgekwalficeerde ambtenaar. Wat gaat er in deze tijd van besparingen gebeuren wanneer de personeelsvereisten verdwijnen en de positie van sportgekwalficeerde ambtenaar niet meer veilig is? Het Bloso zoekt dan ook naar verschillende manieren om het lokale sportbeleid in een welbepaalde richting te blijven gidsen/sturen. En dit vanuit de vrees dat het sportbeleid aan kwaliteit zal inboeten. Hoewel het nieuwe SVA-decreet hier en daar de mogelijkheid biedt tot het leggen van eigen accenten, bijvoorbeeld andere kansengroepen in het beleid opnemen, worden in sterke mate de tendensen die de Vlaamse overheid in 2007 startte verder gezet. Verder onderzoek zal uitwijzen of dit ook geldt voor de overige 9 sectoren. De invloed van een Agentschap –en andere relevante actoren– mag in ieder geval niet onderschat worden bij het doorvoeren van veranderingen die hun machtsbasis aantasten. Geen uitvoeringsagent in de strikte zin en ook geen partner, de lokale besturen bevinden zich in een grijze zone betreffende het lokale sportbeleid.

VI. BIBLIOGRAFIE

Bestuurszaken, (2012), Veelgestelde vragen, www.bestuurszaken.be/5-beperkt-het-Planlastendecreet-zich-dan-enkel-tot-het-inschuiven-van-de-sectorale-beleidsplannen

Bouckaert, G. & T. Auwers, (1999). Prestaties meten in de overheid. Brugge: Die Keure.

Christiaens, J., Vanhee, C. & D. Lievens, (2013), Overzicht en verkennende analyse van de Vlaamse sectorale geldstromen naar de Vlaamse lokale en provinciale besturen. Studie in opdracht van Vlabest, Gent, Universiteit Gent.

Hood, C. , Scott, C., James, L., Jones, G. & T. Travers, (1999), Regulation inside government. Oxford University Press.

Kaesemans, B. & J. Gysen, (2012), Beleidsplanning, -monitoring en -evaluatie. Uitgeverij Politeia, Brussel.

Leroy, J., (2010), De beleids- en beheers cyclus van de gemeenten, de OCMW's en de provincies: de nieuwe regels toegelicht in 60 vragen en antwoorden. Uitgeverij Politeia, Brussel.

Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid, (2007), Handboek sportbeleidsplan. Deel 1: inleiding, basisvoorwaarden en uitgangspunten van het SVA-decreet.

Wayenberg, E. & T. Poppe, (2013), Het Planlastendecreet op de Vlaamse weg naar meer lokaal bestuur. *Nog niet gepubliceerd*.

Wayenberg, E., Decramer, A. & T. Poppe, (2011), Monitoring van het lokaal Sport voor Allen-decreet. Studie in opdracht van Bloso, Gent, Hogeschool Gent.

Website

Vlaamse overheid, (2012), De beleidsprioriteiten 2014-2019, www.bestuurszaken.be/sites/bz.vlaanderen.be/files/40466%20herwerking%20broch%20planlasten%20LR.pdf